

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מ"ט.

עין משפט נר מצוה

(א) נכרתו יי: ג, ט לעיל
דף קמ"ג. (ב) נלקטן עד:
תוס' פ"ג, א' לקמן דף
פג"ג. (ג) ע"י מוס' לעיל לה.
ד"ה שם, א' (ד) נספח ד"ג.
ע"ש, ו' ע"י ש"ך פ"ז
ס"ק כ"ז. (ה) ש"ך לעמוד כ',
(ו) נוע"י ה"טב כנס' ב"ק
מז' ד"ה ואפי' דף מז'
ד"ה ושמואל,.

אלא משכון דפסס. למאי תפסס אס לא להיות משכון תחת שווי ובההיא מיהא לא קרינא זיה לא יגוש: אינו משמט כוולו. כלומר אינו משמט כלל: **מכלל דר' יהודה דר' קושיא הוא: במאי דנקיטס וזוי הכ לנו.** ואי לא תקבלת מי שפרע: **ואידך. המותר: דברים נינהו.** כלל מעות. רב לטעמיה דאמר כגדו הוא קונה: **הין כלל אפס.** שהסין י"ב לוגין ואיפה שלשה סאין שהן ע"ב לוגין: **אלא שיא הן שלך כלומר כשתה מדבר הן או לאו קיים דכריך והלך אותם: שלא ידבר אחד בפס רז.** נשעה שהוא אומר הדבור לא יהא נדעמו לשנות אבל אם נשתה השער לאחר זמן והוא חוזר לז' לפי שינוי השער אין כלל חסרון חמנה: **אלא אמרו חכמים רז.** סיפא קמני החוזר זו אין רוח חכמים נוחה הימנו. אלמא יש בהן **מעשה בר' יוחנן רז.** משנה היא **זהשכר את הפועלים שזהו את בנו לחזור כשתאז עז שלא יתמילו המלאכה ולפסוק להם מזונות קלים: לא סמכא דעפייפו.** על דברי הכן: **מימר אמר קמיה.** כבר הודיעו מה פסק לנו ונתרצה: **מי אמר רבי יוחנן הכי.** דיש צדכים משום חסרון חמנה: **יכול לחזור רז.** וקשיא לן יכול פשיטא דהא לא משך ואין כח צ"ד לכוף: **אלו.** ודאי על כרחך מותר לחזור רז קאמר ואשמעינן דאפילו חסרון חמנה ליכא: **מודה ר' יוחנן כמתנה מועטת.** שאין מותר לחזור משום דסמכא דעמיה דמקבל אדיבוריה וכי אמר מותר לחזור זו כמתנה מרובה קאמר דלא סמכא דעמיה דמקבל דלקיימיה לדיבוריה: **לזן לוי.** כל לוי קרוי בן לוי: **כור מעשר יש לך צויה.** שעשירי מפירותי וחתננו לך: **הרומא מעשר.** שהלוי מפריש מעשר לכהן מעשר מן המעשר: **משום הכי רשאי.** יש לו לסמוך על מה שכתוב (נפטיה ג) שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא יתננו ללוי אחר והא מתנה מועטת היא שאין לישראל כמעשר זה אלא טובת הנאה שהיא צידו מתחילה לתת לכל בן לוי שירצה: **אין לו עליו.** אין לו לזן לוי ראשון על ישראל זה: **אלא פרעומת.** שהצטיינו בתחלת נכבה: **אלא ש"מ כדלא נטלו.** יש צדכים משום חסרון חמנה: **אפילו שומר חנם נמי לא הוי.** ואפילו פשעו בשמירתן פטורין: **והא בעי לקבולי רז.** ולמלא לא הוי מקבל ואשתכח דזווי לדידה הווי: **הכי נמי.** או משלס השומעין או יקבל מי שפרע: **צדידי הוה עובדא.** אותו מעשה שומעין על ידי היה ולא כן היה שאליו קיבלתם לתת השומעין לא הייתי חוזר צי ככל חללו של עולם ולא על כן צאלו לדין אלך של היה: **אמרי**

מודה רבי יוחנן במתנה מועטת. ויקר נמי הוי כמו מתנה מועטת: **והחזר והפקידו אצליו.** ה"מ למפרך אי הכי מאי למימרא אלא דכללו הכי פריך שפיר מסיפא: **אלא אפי' שומר חנם נמי לא הוי.** והא דלמך צדכא האומנין (לקמן דף פ) טול שלך והבא מעות שומר חנם היינו משום דמשקרא היה שומר שכר וכשאל"ל טול שלך לא לסלק עלמנו לגמרי משמירה קאמר אלא שלא יהיה שומר שכר: **אלא מבטיא בו.** והא דלמך צדכא הפרה (צ"ק דף מז) וסס) הכניס צדכות צעל החצר חייב ר' אומר עד שיקבל עליו צעל החצר שמירה י"ל דשמעתינן אמאי כרבי שמואל התם פסיק הלכתא כרבי וש"ג דרז התם פסיק הלכתא כהנה קמא קיימא לן שמואל צדיני לגבי רז ועוד דאפילו לרבנן דמחייבי היינו לפי שאמר ליה כנוס שוך דמשמע ואשמרנו אלל הא צינא קמך סלק עלמנו משמירה לגמרי: **צכדי**

HebrewBooks.org © Moznain Publishers. No commercial use allowed.

אלא משכון דנקיט למה ליה אלא לאו שמע מיניה מאי אינו משמט דקאמר רבן שמעון בן גמליאל אינו משמט בכלול ומאי משמט דקאמר רבי יהודה הנשיא אלהך פלגא דלא נקיט עליה משכון ובהא קמפולגי דרבן שמעון בן גמליאל סבר כנגד כולו הוא קונה ורבי יהודה הנשיא סבר כנגדו הוא קונה לא מאי אינו משמט דקאמר רבן שמעון בן גמליאל אלהך פלגא דנקיט עליה משכון ומכלל דרבי יהודה הנשיא סבר אלהך פלגא דנקיט עליה משכון נמו משמט אלא משכון דנקיט למה ליה לזכרון דברים בעלמא רב כהנא יהבו ליה זווי אכיתנא לסוף אייקר כיתנא אתא לקמיה דרב אמר ליה במאי

תורה אור השלם

1 מאוני צדק אבני צדק
איפת צדק והין צדק
יודעה לכם אני
אלהיכם אשר הוצאתי
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:
ויקרא לו

גליון הש"ס

גמ' ור"י אמר יש בהם.
עין גר"ש פ"ז משנה ט'
דקמית: שם ההוא שלא
ידבר. עין כהנא דף פו
ע"א רש"י ד"ה פרעת:
שם וסוד"י. דף ללא
ש"ך לזמרה לזכר
פלגומיה דהא רז ס"ל
כדע"י יול לחזר מ"מ
נקט וזמרה למור דמולא
מכלל שפיר ועין זה
בניטין דף פג ע"א מודה
ר"א כהנא. כ"כ רב"א
במדותיו שם: שם רב
שמואל בר זוטרא שמיא.
כ"ה הכרז שבע ס' יג דל"ל
רב טעויה שמיא דהכי
א"ת כהנא דרין:

מוסף רש"י

משכון דנקיט. לתפס
למאי תפסיה אי לא
למשכון מיהת דהוה פלגא
(שבועות סד). משום
מחוסרי אמנה. אס חזר
צדכיו (בבביות ג). ואין
דינו זהב קונה טלית.
לגבי פירות הו"ל דהבא
בענין. מכל מקום. כלומר.
אף לפי דרשונות טעמיה
לזוט על החזר. כך הליכה.
שאין צ"ד טיולן לעכר צדו
(דע"ל ח). בשעתו. נעט
מלכותו. למלך והדיעו הוה
(קטן פג). בני אברהם
יצחק ויעקב. וטענתו
של אברהם גדולה משל
צדכיה דמפתח כהנא
בבביות. לזין כלן אלל
צדכיה ודברים און בהם
משום מחוסרי אמנה. דאילו
משהמילו לא מוכל לחזור
(שם).

דנקיטת וזוי הב להו ואידך דברים נינהו ודברים אין בהן משום מחוסרי אמנה דאימך דברים רב אמר אר בהן משום מחוסרי אמנה ורבי יוחנן אמר ר' ייש בהם משום מחוסרי אמנה מיתבי רבי יוסי רבבי יהודה אומר מה תלמוד לומר הין צדק והלא הין ככלל איפה היה אלא לומר לך גשיהא הן שלך צדק ולא שלך צדק אמר אבוי ההוא ר' שלא ידבר אחד בפה ואחד בלב מיתבי ר' שמעון אומר אף על פי שאמרו טלית קונה דינר זהב ואין דינר זהב קונה טלית מכל מקום כך הלכה אבל אמרו מי שפרע מאנשי דור המבול ומאנשי דור הפלגה הוא עתיד ליפרע ממי שאינו עומד בדיבורו תנאי היא דתנן מעשה ברבי יוחנן בן מתיה שאמר לבנו צא ושכור לנו פועלים הלך ופסק להם מזונות וכשבא אצל אביו אמר לו בני אפילו אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך עמהם שהן בני אברהם יצחק ויעקב אלא עד שלא יתחילו במלאכה צא ואמור להם על מנת שאין לכם עלי אלא פת וקטנית כלבד ואי ס"ד דברים יש בהן משום מחוסרי אמנה היכי אמר ליה זיל הדר כך שאני התם דפועלים גופייהו לא סמכא דעתייהו מאי טעמא מידע ידעי דעל אבוה סמך אי הכי אפילו התחילו במלאכה נמי התחילו במלאכה ודאי סמכי דעתייהו אמרו מימר אמר קמיה דאבוה וניחא ליה ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן האומר לחבירו מתנה אני נותן לך יכול לחזור בו יכול פשיטא אלא המותר לחזור בו אמר רב פפא ומודה רבי יוחנן ובמתנה מועטת דסמכא דעתייהו הכי נמי מסתברא דאמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן וישראל שאמר לבן לוי כור מעשר יש לך בידי בן לוי רשאי לעשותו תרומת מעשר על מקום אחר אי אמרת בשלמא לא מצי למיהדר ביה משום הכי רשאי אלא אי אמרת מצי למיהדר ביה אמאי רשאי אישתכח דקא אכיל טבלים הכא במאי עסקינן כגון שנמלו ממנו וחזר והפקידו אצלו אי הכי אימא סיפא נתנו לבן לוי אחר ואין לו עליו אלא תרעומת ואי סלקא דעתך כגון שנמלו ממנו וחזר והפקידו אצלו אמאי אין לו עליו אלא תרעומת כיון דמשכיה ממנוא אית ליה גביה אלא לאו שמע מינה וברלא נמלו שמע מינה ההוא גברא דיהיב זוי אשומשמי לסוף אייקר שומשמי הדרו בהו ואמרו ליה לית לן שומשמי שקול וזוך לא שקיל זויה איגנוב אתו לקמיה דרבא אמר ליה כיון דאמרי לך שקול וזוך ולא שקלית לא מבטיא שומר שכר דלא הוי אלא אפילו שומר חנם נמי לא הוי אמרו ליה רבנן לרבא ויהא בעי לקבולי עליה מי שפרע אמר להו הכי נמי אמר רב פפי אמר לי רבינא לדידי אמר לי ההוא מרבנן ורב טבות שמיה ואמרי לה רב שמואל בר זוטרא שמיה דאי הווי יהבי ליה כל חללא דעלמא לא הוי קא משני בדבוריה בדידי הוה עובדא ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה והוה יתיבנא ואתא ההוא גברא וקאי אבבא אמר לי אית לך שומשמי לזבוני אמרי